

VIITTOMAKIELISET ALUEELLISET FOORUMIT 2019

TECKENSPRÅKIGA REGIONALA FORUM

**Osallistu ja vaikuta!
Delta och påverka!**

15.2. 10:00-15:00
Tampere Tammerfors

15.3. 10:00-15:00
Helsinki Helsingfors

29.3. 10:00-15:00
Turku Åbo

5.4. 10:00-15:00
Jyväskylä

12.4. 10:00-15:00
Oulu Uleåborg

Avoin kaikille ja kahvitarjoilu!
Öppet för alla, kaffe serveras!

Suomen Kuurosokeat ry
Föreningen Finlands Dövlinda rf

KUUROJEN LIITTO
FINLANDS DÖVAS FÖRBUND

KUUROJEN PALVELUSÄÄTIÖ sr
DÖVAS SERVICESTIFTELSE sr

TEETÖ-VERKKAUS
TODOLLA

HEIDI VÄSKINEN

TUNTOSARVI

Suomen Kuurosokeat ry:n järjestö- ja jäsenlehti

2
2019

Monimuotoinen kommunikaatio
Järjestön hallitus esittelyssä

Pääkirjoitus	3
Monimuotoinen kommunikaatio.....	4
Kurkistus hallitustyöhön.....	6
Elokuvien kuvailutulkausta mobiililaitteille.....	10
Tampereen aluetoimisto muuttaa.....	11
Asiakas voi pyytää toisen vamma ryhmän tulkkia.....	12
Kuurosokeusalan kirjasto etenee.....	13
Ilmoitukset.....	14
Takakansi.....	20

Kansikuva: Näkövammaisen voi kuunnella elokuvan kuvailutulkausta omilla kuulokkeillaan. Apuna on älypuhelimien ladattava sovellus. Lue lisää s. 10. Kuva: Sanna Nuutisen kotiarkisto.

TUNTOSARVI
45. vuosikerta
ISSN 0358-2280

Julkaisija
Suomen Kuurosokeat ry

Taitto
Heidi Häyrynen

Päätoimittaja
Heidi Häyrynen
p. 040 753 2026
viestinta@kuurosokeat.fi

Viestinnän työryhmä 2019:
Leila Rytimaa ja Sanna Paasonen.
Työntekijöiden edustajat: Heidi Häyrynen, Jaakko Evonen
Yhteinen sähköposti: viestintaryhma@kuurosokeat.fi

Hinta
Vuosikerta 25 euroa. Suomen Kuurosokeat ry:n jäsenille ja asiakkaille ilmainen. 11 numeroa vuodessa printtilehtenä, pistekirjoituksella, Daisy-äänilehtenä, sähköisenä Luetus-ohjelmassa ja pdf-näköislehtenä verkossa.

Tilaukset ja osoitteenmuutokset
Suomen Kuurosokeat ry,
Insinöörinkatu 10, 33720 Tampere.
s-posti: kuurosokeat@kuurosokeat.fi. Toimiston aukioloaika ma-pe klo 9.00-15.

Painopaikka
Grano Kuopio

Toimituksella on oikeus käyttää lehden juttuja yhdistyksen internet-sivuilla www.kuurosokeat.fi.

Näkyvillä, siis olemassa

Suomen Kuurosokeat ry on pienen vamma ryhmän etuja ja oikeuksia valvova järjestö. Lakisääteisten palvelujemme ja oikeutemme turvaavat YK:n vammaisten ihmisten sopimus ja esimerkiksi vammais-palvelulaki. Arkielämässä kuurosokean kohtaaminen tai saaminen asiakkaaksi tai työtoveriksi on harvinaista. Jotta olemassaolomme ja erityispiirteemme huomioitaisiin paremmin, on meidän osattava kertoa itsestämme. Meidän on oltava esillä ja mukana päätöksenteossa sekä siellä, missä nuoret valitsevat koulutussuuntaa.

Hämeenlinnan ammattikorkeakoulun järjestöpäivä tammikuussa oli eräs tällainen tilaisuus. Mukana oli kolmisenkymmentä eri järjestöä. Esittelypöytiä kiersi sosiaali- ja hoitotyön opiskelijoita sekä tulevia lähihoitajia, koulun opettajia ja maakunnan sotevalmistelijoita. Meillä oli mukana sormiaakkos- ja suuraakkoskortteja, pisteaakkoset ja taktiiliaakkoset, kartonkisia putkinäkölaseja ja korvatulppia.

Valtaosalle opiskelijoista tukiviittomat olivat tuttuja. Viittomakieli tai

varsinkin taktiilikommunikaatio vaikuttivat eksoottiselta. Opiskelijat kokeilivat rohkeasti putkinäkölasien vaikutusta liikkumiseen ja ympäristön hahmottamiseen. Lahjoitimme eräälle opettajalle ja koululle järjestömme julkaisemia kirjoja kuurosokeudesta. Myöhemmin oma kuurosokeuskirjastomme tulee olemaan paikka, josta kuka tahansa pystyy keskitetysti löytämään kaiken olennaisen kuurosokeuteen liittyvän kirjallisuuden.

Tavoitteemme on, että kuurosokea tai kuulonäkövammaisen ihminen nähdään tasaveroisena muiden kanssa. Mekin opiskelemme ja työskentelemme kuin kuka tahansa, kun tietyt palvelut, apuvälineet ja tarvittaessa myös kuntoutus toteutuvat oikein ja yksilöllisiin tarpeisiin vastaten. Meitä on myös palvelutaloissa ja sairaaloissa. Silloinkin monipuolisen kommunikaatiomme tiedostaminen laajasti on osa toimivaa yhteiskuntaa, missä jokainen on arvokas.

Milla Lindh
järjestöohjaaja ♦

Monimuotoinen kommunikaatio

Teksti ja kuvat: Jaakko Evonen

Suomen Kuurosokeat ry:n kommunikaatiopalvelut järjesti seminaarin 6.2.2019 Iiris-keskuksessa Helsingissä. Seminaarin aiheena oli ”Menetelmiä arkeen ja opetukseen”. Tapahtumassa käytiin läpi kommunikaatiopalveluiden julkaisemaa uutta verkkomateriaalia. Lisäksi tutustuttiin seuraakkosiin, brittiläisiin sormiaakkosiin ja vastavalmistuneeseen graduun, jonka aiheena on kapeaan näkökenttään viittominen.

Aluksi kommunikaatiotyöntekijä **Sanna Nuutinen** esitteli seminaariväelle seuraakkosia. Niitä voidaan tehdä piirtämällä kirjaimia kämmenen pohjaan. Suuraakkoset sopivat esimerkiksi nimien, osoitteiden ja vieraskielisten sanojen kertomiseen. Nuutinen muistutti, että kirjaimia piirtäessä asennon on hyvä olla sekä ”kirjoittajalle” että vastaanottajalle selkeä ja ergonominen.

Kommunikaatiopäällikkö, KT **Riitta Lahtinen** kertoi brittiläisistä sormi-

aakkosista. Esityksen yhteydessä katsottiin verkkosivuilla oleva video, jossa havainnollistetaan aakkosten tekeminen oikeaoppisesti. Lahtinen kertoi, että mikäli vastaanottajan käden iho on paksu, saatetaan joidenkin kirjainten erottaminen olla hankalampaa. Tällöin voidaan tehdä tarkistusliikkeitä kirjaimen varmistamiseksi. Lahtinen esitteli niin sanottua kommunikaatiohihaa, joka pitää viittojan kädet talvipakkasella lämpimässä. Osallistujat tutustuivat myös kahteen hansikkaaseen, joihin oli merkitty aakkosten tekopaikat kämmenessä.

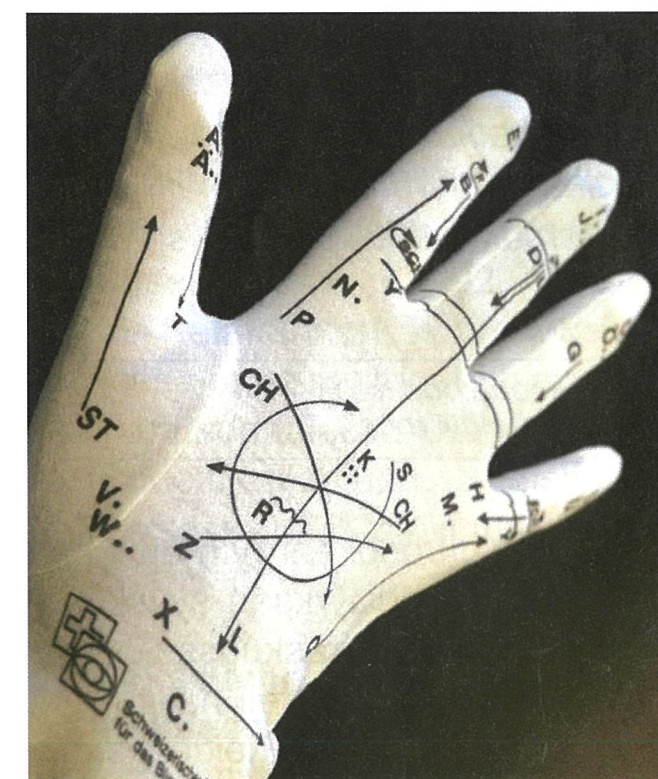
Palveluasiantuntija, FM **Anne Ylitalo** kertoi uudesta gradustaan aiheena kapeaan näkökenttään viittominen. Lähtökohtana oli tutkia, paljonko kapea näkökenttä vaikuttaa viittomisen muuttumiseen. Ylitalo keskittyi tutkimuksessaan viittoman paikan tutkimiseen. Hän havaitsi, että näkökentän muutokset vaikuttavat viittomien tilaan. Viittoma-alue on kaventuneessa näkökentässä pään seudulla eli rinnaalta otsalle. ♦

Kapeaan näkökenttään viittomisen harjoittelua.

Kommunikaatiotyöntekijä Sanna Nuutinen kertomassa seuraakkosista.

Lorm-hanska auttaa hahmottamaan kirjainten paikat kämmenellä.

Kurkistus hallitustyöhön

Uuden hallituksen jäsenet. Takarivillä Esko Jäntti, puheenjohtaja Tuula Hartikainen, Timo Peltomäki ja Saini Lepistö. Alarivillä vasemmalta varapuheenjohtaja Ulla Kungas, Mirva Messala ja Leila Rytimaa.

*Tekstin koonti: Jaakko Evonen
Kuva: Heidi Häyrynen*

Suomen Kuurosokeat ry:n uusi hallitus valittiin yhdistyksen syyskokouksessa viime marraskuussa Jyväskylässä. Toimitus kyseli hallituksen jäsenten kuulumisia ja heidän tavoitteitaan hallitustyöskentelyyn.

1. Kerro taustoistasi.

Tuula Hartikainen: Asun Varkau-

dessä ja olen opiskellut kaksi toisen asteen tutkintoa, joista toinen oppisopimuskoulutuksella. Tämän lisäksi olen toiminut palkkatyössä ja yrittäjänä. Seuraan eri kanavilla yhteiskunnan ja ympäröivän maailman menoa, sillä se kiinnostaa minua kovasti. Harrastuksiini kuuluvat kuntoilu, jumppa ja äänikirjat.

Ulla Kungas: Olen viittomakielinen Usher ja asun Tampereella. Minulla on neljä poikaa ja kahdeksan las-

tenlasta. Olen valmistunut ADL-ohjaajaksi Näkövammaisten ammattikoulusta ja toiminut tuntiopettajana. Kiinnostuin myös yhdistystoiminnasta ja osallistuin vuonna 1983 Helen Keller -konferenssiin Bahrainissa.

Esko Jäntti: Olen 57-vuotias, naimisissa ja Jyväskylästä. Minulla on sisäkorvaistutteet molemmissa korvissa, ja näköä on vielä vähän jäljellä. Koulutukseltani olen LVI-tekniikko. Olen toiminut myös videoalan yrittäjänä vuosina 1989–2003. Harrastuksiani ovat keilailu, äänikirjat, musiikin kuuntelu ja kävelylenkit.

Leila Rytimaa: Asun Oulussa ja olen naimisissa. Olen mukana työelämässä. Harrastuksiani on vesijumppa ja kävely. Toimin Oulun kerhon vetäjänä ja Oulun Kuurojenyhdistyksen varapuheenjohtajana.

Mirva Messala: Olen 36-vuotias ja kohta viiden lapsen äiti. Asun Keski-Suomessa Petäjävedellä, Jyväskylän naapurikunnassa. Olen ammatiltani artesaani. Työelämässä en ole ehtinyt kauheasti olla. Olen kotiäiti. Tällä hetkellä en harrasta mitään, tosin lähellä sydäntäni on uiminen. Olen entinen SM-tason uimari.

Timo Peltomäki: Olen 53-vuotias ja kotoisin Tampereelta. Minulla on Usherin syndrooma tyyppi 3. Olen sokea ja käytän kuulolaitteita. Koulutukseltani olen yhteiskuntatieteiden maisteri. Työkokemusta minulla

on varastotyöntekijän, kauppa-apulaisen, projektityöntekijän ja kansalaisopiston tuntiopettajan töistä. Yhdistykseen liityin vuonna 2000. Tampereen kuurosokeiden kerhon vetäminen ja kuurosokeusasiatiedottajan tehtävät saivat minut kiinnostumaan järjestötyöstä. Nyt tieni on vienyt yhdistyksen hallitukseen. Harrastuksiini kuuluvat mm. äänikirjojen kuuntelu, liikunta ja ruuanlaitto.

Saini Lepistö: Olen kotoisin Ulvilasta ja asun siellä nykyisin mieheni kanssa. Meillä on yksi tytär ja kaksi lastenlasta. Toinen silmäni on sokea ja toisessa on pieni putkinäkö. Käytän kuulokojeita. Vielä en ole ottanut implantteja. Peruskoulun 6. luokan jälkeen kävin tyttöjen ammatikoulun ja valmistuin pukuompeelijaksi. Olin töissä reilut viisi vuotta Ulvilan nahkatehtaalla ompelijana, kunnes jouduin jäämään eläkkeelle näön vuoksi. Suomen Kuurosokeat ry:n jäseneksi liityin 1992. Olen toiminut Satakunnan kuurosokeiden kerhossa ja valmistunut kuurosokeusasiatiedottajaksi. Olen myös ollut Sonetti-ohjaajana. Yhdistyksen hallituksessa olen toiminut vuodesta 2016 lähtien.

2. Minkä tyyppisiä asioita aiot ajaa hallituksessa?

Hartikainen: Puheenjohtajana toimin kokonaisvaltaisesti hoitaen eteeni tulevia asioita hallituksen ja johtoryhmän kanssa.

Kungas: Viittomakielisiin liittyvät asiat ovat hyvin tärkeitä. Myös apuvälineisiin ja vähemmistöihin liittyviä seikkoja tulee huomioida.

Jäntti: Yhdistyslain ja yhdistyksen sääntöjen mukaisia asioita.

Rytimaa: Tasa-arvo kuurosokeiden kesken (viittomakieliset, suomenkieliset, puheella kommunikoivat, jne).

Messala: Lähinnä tulen pitämään huolta lasten, nuorten ja perheiden mahdollisuuksista sekä hyvinvoinnista. Heissä on se tulevaisuus, myös tälle yhdistykselle.

Peltomäki: Yhteiskunnan muutoksen seuraaminen ja niiden ymmärtäminen kuurosokeiden kannalta ei ole helppoa, mutta välttämätöntä, jotta pysymme mukana muutoksen kärryillä. Mielestäni tämä vaatii myös yhdistykseltä kykyä uudistua.

Lepistö: Niin kuulevien kuin viittomakielistenkin on saatava tietoa omalla äidinkielellään. Kuurosokeille tärkeitä ovat myös hyvä koulutus ja apuvälineet. Toivon, että asiat saadaan toimimaan kuurosokeiden hyväksi niin, että kaikilla on mahdollisuus opiskeluun ja työhön. On huolehdittava koulutuksella, että yhdistyksen uudet työntekijät pystyvät toimimaan kuurosokeiden kanssa.

3. Mitä mieltä olet vaikuttamistyöstä? Millaisia asioita järjestön

tulisi ottaa huomioon tehdessään vaikuttamistyötä?

Hartikainen: Työn merkitys on kasvanut sote- ja maakunta-uudistuksessa. Tällä on suuri vaikutus kuurosokeiden oikeuksien valvonnassa. Aluepalvelujen epävarma STEA-rahoituksen määrä tuo haasteen järjestön vaikuttamistyöhön. Työtä on priorisoitava, sen suunnitelmallisuutta on tehostettava ja kuurosokeita osaajia on hyödynnettävä enemmän.

Kungas: Vaikuttamistyö on erittäin tärkeätä ja toivon mukaan jokapäiväistä. On muistettava, ettei työ lopu koskaan.

Jäntti: Kuulon ja näön kaksoisaistivammaa ei tunneta tarpeeksi, eikä varsinkaan sen seurannaisvaikutuksia. Sen tietoisuuden eteenpäin vieminen on tärkeää.

Rytimaa: Viittomakielellä tiedottaminen on tärkeää. Esimerkiksi taktiilisti ja sosiaalisessa mediassa Facebookissa sekä yhdistyksen verkkosivuilta.

Messala: Pidän tärkeänä lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointia sekä mahdollisuuksia opiskeluun. Lapsilla ja nuorilla on oikeus olla se, mitä haluavat olla elämässä. Sitä pitäisi tukea.

Peltomäki: Vaikuttaminen on tehokasta vain silloin, jos itse tiedetään,

mihin halutaan vaikuttaa. Yleiset tavoitteet eivät aina riitä silloin, kun vaaditaan täsmävaikuttamista oman tavoitteen saavuttamiseksi. On pyrittävä vaikuttamaan esimerkiksi lainsäädäntöön asettamalla etukäteen harkittuja tavoitteita. On tiedettävä kuka tai mikä on vaikuttamisen täsmällinen kohde. Vaikuttaminen on tärkeää ja sen voi rakentaa sekä yksilö- että järjestötasolla toimivaksi.

Lepistö: Vaikuttamistyö ei lopu yhdistykseltä ja sitä pitää tehdä joka päivä. Eri tahoihin ja kuntiin on pidettävä yhteyttä.

4. Suomen Kuurosokeat ry viettää 50-vuotisjuhliaan vuonna 2021. Millaisena näet järjestön kahden vuoden kuluttua?

Hartikainen: Järjestö on entistä tunnetumpi toimija kuurosokeusosalalla. Palvelujen tarjonnassa huomioidaan kaksoisaistivamman seurannaisvaikutukset. Järjestö pystyy tarjoamaan edelleen monenlaista toimintaa kuurosokeille henkilöille.

Kungas: Uskon juhlavuosityöryhmään ja ryhmän motivaatioon. On aika vaikea ennustaa millainen yhdistys tulee olemaan silloin.

Jäntti: Hieman muuttuneena.

Rytimaa: Tähän saakka järjestöllä on ollut paljon toimintaa. Tulevaisuudessa tulee varmasti monenlaisia muutoksia.

Messala: Jos vain pystyisimme puhaltamaan kaikki yhteen hiileen, olisimme kahden vuoden päästä yhtä hyvällä tai ehkä jopa paremmalla mallilla kuin nyt.

Peltomäki: Minusta 50-vuotias Suomen Kuurosokeat ry voisi olla, ja sen tulisi olla, maamme paras kuurosokeusalan asiantuntija. Tulevaisuuden yhdistys myös käyttäisi entistä enemmän kuurosokeiden omaa asiantuntemusta ja työpanosta hyväkseen tähän tavoitteeseen pyrittäessä.

Lepistö: Toivon että juhlatyöryhmä saa toteutettua oikein hyvän 50-vuotisjuhlan. Vaikka tulevaisuutta ei voi ennustaa, toivon, että meillä on hyvä ja voimakas yhdistys jatkossakin.

5. Muuta mitä tulee mieleen?

Hartikainen: Isojen yhteiskunnallisten muutosten keskellä toivon, että Suomen Kuurosokeat ry:n rahoitus pohja säilyy edes nykytasolla ja että pystymme järjestönä vastaamaan kuurosokeiden yksilöllisiin tarpeisiin. Toivon palvelurakennemuutostuksien turvaavan riittävät palvelut kuurosokeillekin.

Kungas: Tiedotus pitää saada koskemaan ihan kaikkia jäseniä, asiakkaita sekä yhteistyötahoja.

Lepistö: Tiedotuksen pitää olla saatavutettavaa kaikille, myös apuvälineiden kanssa. ♦

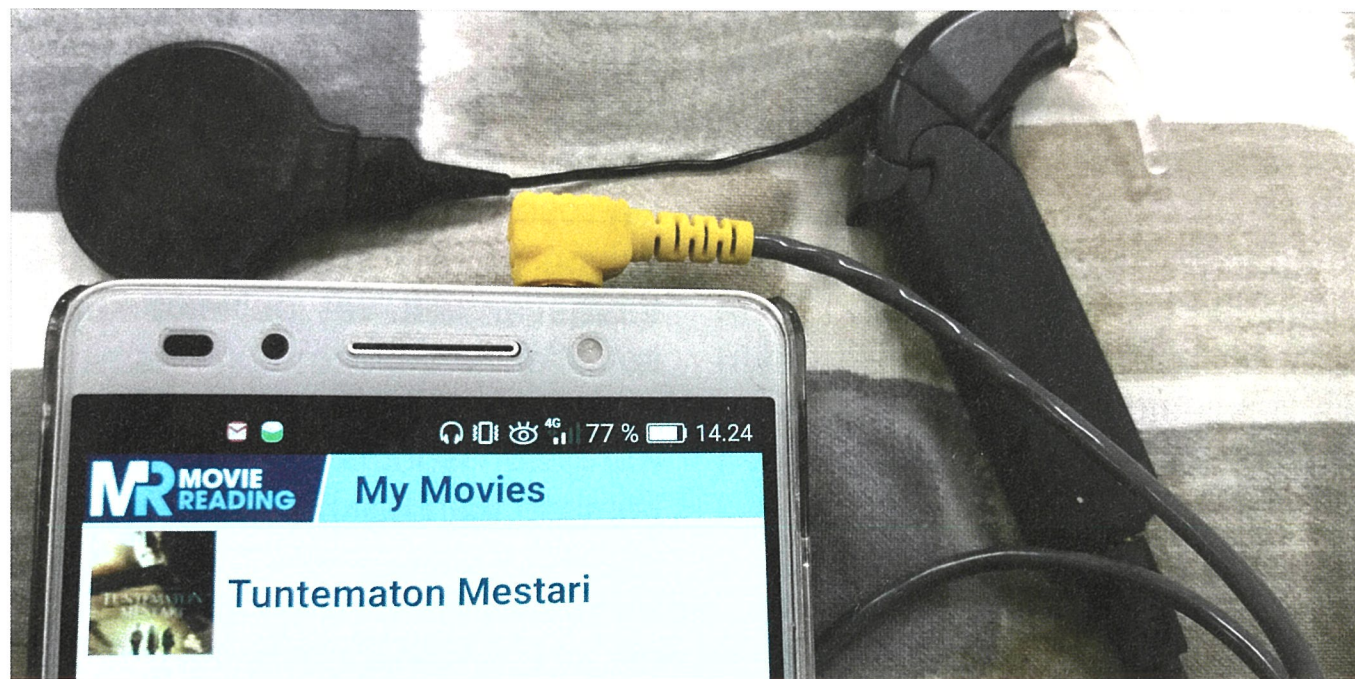
Elokuvien kuvailutulkausta mobiililaitteille

Teksti ja kuva: Sanna Nuutinen

Naisen ääni kuvailee elokuvassa: ”Kuvassa valkopartainen mies seisoo taulu kädessään ja silmälasit silmillään. Yllään hänellä on tumma pikkutakki, kuviollinen paitapusero ja tummat housut. Takana ovella seisoo hiljaisena hänen tyttärensä pitkässä vihreässä takissa ja tummissa housuissa. Kaulassa on vaalea huivi. Seinillä on useita maalauksia kullanvärissä kehyksissä.”

Dramaattinen loppu nosti tunteet pintaan. Vaikuttavuutta lisäsi ensi kertaa käyttämäni MovieReading-sovellus. Samalla sain esittelyn uuden Finnkino Itiksen esteettömiin tiloihin. Elokuvaksi valikoitui kotimainen ”*Tuntematon mestari*”, jonka on ohjannut **Klaus Härö** ja käsikirjoittanut **Anne Heinämaa**.

Näkövammaisten Kulttuuripalvelun asiakkaille tämä helppokäyttöinen MovieReading-mobiilisovellus on tuttu apulainen. Englanninkielisessä sovelluksessa on neljä pää-

MovieReading-sovelluksella voi kuunnella elokuvan kuvailutulkausta.

toimintoa. Asetuksista (Settings) valitaan maa (Country) eli kieli ja päävalikosta (Markets) elokuva. Nimeä painaen (My movies) käynnistyy kuvailuäänite. Asennus ja testaus kannattaa tehdä edellisenä päivänä.

Elokuvateatterin alkuhiljaisuudessa yhdistän implanttini (sisäkorvaistute) puhelimeen audiojohdolla ja valitsen sovelluksesta elokuvan. Säädän näytön hämäräksi, jotta valo ei häiritse muita. Kuvailu ajoittuu automaattisesti elokuvan ääniraidan kanssa, joten käyttäjän ei tarvitse tehdä muuta kuin nauttia tunnelmista.

Tarina sijoittuu nykyajan taidemaailmaan. Elokuva henkii menneiden aikojen tunnelmaa. Pääosassa taidekauppias Olavi (**Heikki Nousiainen**) haluaa tehdä vielä viimeisen löydön. Välit tyttäreeseen (**Pirjo Lon-**

ka) ja tyttärenpoikaan (**Amos Brotherus**) ovat jääneet töiden varjoon.

MovieReading-sovellus

MovieReading-sovelluksella näkövammaisen voi kuunnella elokuvan kuvailutulkausta omilla kuulokkeillaan. Sovellus seuraa elokuvan etenemistä puhelimen mikrofonin kautta. Ilmainen ohjelma on saatavilla muun muassa iOS- ja Android-mobiilikäyttöjärjestelmille. Kuvailutulkatun käännöksen voi hakea hakutoiminnolla elokuvan nimen perusteella ja ladata valmiiksi puhelimeen ennen esitystä. Lisätietoa kuvailutulkauksesta ja ohjelmasta löytyy Näkövammaisten Kulttuuripalvelun verkkosivuilta. Ohjausta sovelluksen käyttöön: sanna.nuutinen@kuurosokeat.fi tai 044 738 0191. ♦

Tampereen aluetoimisto muuttaa

Tampereen aluetoimisto muuttaa Kuninkaankadulta Kuurosokeiden Toimintakeskukseen osoitteeseen Insinöörinkatu 10. Palveluasiantuntija **Marjatta Puromäki** on asiakkaiden tavattavissa uudessa toimipisteessä ajanvarauksella 1.3. alkaen. Hänet saa kiinni myös

matkapuhelimen, Skypen tai sähköpostin kautta. Palveluasiantuntija on kuurosokeustyön alueellinen asiantuntija. Hän on asiakkaiden ja heidän lähipiirinsä sekä yhteistyötahojen käytettävissä kuurosokeuteen liittyvissä asioissa. ♦

Kela: asiakas voi pyytää toisen vamma ryhmän tulkkia

Jos puhe-, kuulo- tai kuulonäkövammaisen tulkkauksen palvelun asiakas ei saa tilaukseensa oman vamma ryhmänsä tulkkia, Kela voi asiakkaan pyynnöstä selvittää, onko toisen vamma ryhmän tulkki käytettävissä.

Kelan järjestämissä tulkkauksissa toimii koulutettu ja asiakkaan käyttämän tulkkauksen menetelmän hallitseva tulkki. Asiakas voi pyytää Kelalta toisen vamma ryhmän tulkkia, jos oman vamma ryhmän tulkkia ei ole saatavana ja jos asiakas kokee saavansa tarpeeksi laadukasta tulkkausta myös tulkilta, jolla ei ole asiakkaan vamma ryhmän erityisosaamista.

Asiakkaan täytyy vahvistaa Kelalle kirjallisesti, että hän voi käyttää toisen vamma ryhmän tulkkia. Esimerkiksi kuulonäkövammaisen asiakas voi ilmoittaa, ettei hän tarvitse tulkkaustapahtumassa opastusta, kuvailua, taktiilia viittomista tai muutenkaan kuulonäkövammaisten tulkkauksen erityisosaamista, vaan voi käyttää tulkkia, joka tulk-

kaa kuulovammaisten menetelmillä. Pyyntö on voimassa vain yhden tulkkaus kerran. Asiakkaan täytyy pyytää toisen vamma ryhmän tulkin käyttämistä uudelleen seuraavalla kerralla, jos hän niin haluaa.

Kela voi välittää toisen vamma ryhmän tulkin vain yksittäisissä tilanteissa, ja jos oman vamma ryhmän tulkkia ei löydy. Kela ei siis voi järjestää asiakkaan palvelua kokonaan tai toistuvasti toisen vamma ryhmän tulkeilla.

Tulkkien ammattieettisten periaatteiden mukaisesti tulkkauksen tällaisessa tilanteessa on tulkkille vapaaehtoista.

Muutoksen taustalla ovat yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunnan sekä Helsingin hallinto-oikeuden päätökset. Kelan tulkkauksen palvelua säätelee laki vammaisten henkilöiden tulkkauksen palvelusta 133/2010.

Lähde: Kela ♦

Historian havinaa ja tietoa –kuurosokeusalan kirjasto etenee

Teksti: Eetu Seppänen

Aloin kokoamaan syyskuussa Toimintakeskukselle kuurosokeusalan kirjastoa, josta tulee maailman paras ja ainoa suomenkielinen alan kirjasto.

Kirjojen tiedot luetteloidaan kirjasto-ohjelmaan, johon olen ehtinyt luetteloida lähes 260 kirjaa. Kirjastoala omien luettelointisääntöjensä kanssa on ihan oma maailmansa, jossa on riittänyt opittavaa. Luettelointia nopeuttaa se, että osan kirjojen tiedoista voi hakea muiden kirjastojen tietokannoista. Olen myös luokitellut kirjat kategorioihin ja keksinyt hakutermejä helpottamaan niiden löytämistä.

Haastetta ovat myös tuoneet vieraat kielet. Islanninkielinen Helen Kellerin elämäkerta sisälsi aika paljon kirjaimia, joita ei suomalaisesta tietokoneen näppäimistöstä löytynyt.

Kirjojen luettelointia varten olen tu-

tustunut kirjojen sisältöön ja monia niistä ottaisin omaankin kirjahyllyyn. Kirjastoon tulee luettavaa esimerkiksi kuurosokeiden elämästä, historiasta, yhteisöstä ja kommunikaatiosta. Teoksia on tietysti myös kuntoutuksesta ja lääketieteestä.

Historiankirjat ovat olleet kiinnostavia. Esimerkiksi eräs käsittelee kuurojen ja sokeiden historiaa muinaisista Egyptin ja Rooman valtakunnista asti. Kuurosokeiden elämästä kertovia kirjoja on paljon, esimerkiksi hauska nimetty ”*The Madness of Usher’s*” (Usherin hulluus).

Hieno löytö oli myös sarjakuvalehti kuvitteellisen Usher-perheen elämästä. Lehti on englanninkielinen, mutta joku taiteellisesti lahjakas kuurosokea voisi piirtää samanlaisen suomeksi. Lisäksi kirjastoon tulee Helen Kellerin elämäkertoja useilla kielillä, mutta Frans Leijonille ei ole omistettu yhtään kokonaista kirjaa. Siinä on toinen idea toteutettavaksi. ♦

ILMOITUKSET

◆ Kerhot

Satakunta

Satakunnan kuurosokeiden kerhon tapaaminen 13.3. klo 11–15. Perinteinen ulkoilupäivä Salomonkalliolla, Nakkilassa. Suomalaisentie 71. Kerhon kevätkokous, mukavaa yhdessä oloa, keittolounas, pullakahvit ja makkaranpaistoa. Saapuminen omilla kyydeillä.

Ilmoittautumiset ja tieto tilaatko tulkin 1.3. mennessä: puh. 0400 532 413 tai saini.lepisto@gmail.com.

Oulu

Ti 12.3.2019 klo 13–16. Koskitie 19 A, Oulu, Kuurojen yhdistyksen tila. Marttojen Marja-Leena Pirkolan ruokaterapialuento.

Viittojat-kerho

Kerhon kokous 11.5. klo 12–16. Puistotorni, Hämeenpuisto 28, Tampere. Kahvitarjoilu. Kerholaisille matkan omavastuu 20 euroa.

Ilmoittautumiset 28.2. mennessä. Yhteystiedot: paivi.ahtiainen@gmail.com. Ilmoita ruokavalio, ja kuinka monta tulkkia tulee mukaan. Tarkempi esityslista lähetetään ilmoittautuneille myöhemmin.

Tampere

Kerhotapaaminen ti 26.3. klo 13–16, VTS Ristontalon 6. kerros. Valtaraitti 9. Vierailijana viittomakielisten muistiasiantuntija Johanna Lajunen. Aiheena aivoterveys ja muistijumppa.

Shakkikerho

Kerho järjestää kuurosokeiden shakin SM-kisat 3.5.–5.5.2019. Kuurosokeiden Toimintakeskus, VTS Ristontalo, Valtaraitti 9, Tampere.

Saapuminen pe 3.5. klo 15.30 alkaen. Ohjelma päättyy su 5.5. klo 17 jälkeen palkintojenjakoon. Majoitushinta Toimintakeskuksella 70 e / kaksi yötä aamiaisella. Ruokailun hinta 52 e, ruokailu ja majoitus 122 e. Ruokailuun kuuluu kaksi päivällistä, kaksi lounasta, yksi pullakahvi ja kaksi iltapalaa. Maksu VTS Ristontalon kioskille. Matkat omakustanteiset. Oma shakkilauta mukaan. Yleistulkkausta ei ole, joten tilaa oma tulkki tai avustaja. Tulkit ja avustajat huolehtivat itse ruokailusta ja majoittumisesta.

Sitovat ilmoittautumiset pe 5.4. klo 12.00 mennessä (ja lisätiedot): shakkikerhon vetäjä Aarne Pirkolalle, tekstiviestit 045 619 0685 tai sähköposti aarnepi88@gmail.com. Kerro ilmoittautuessasi yhteystietosi, ruokailu- ja majoitustarpeesi, ruoka-allergiasasi ja tulkkien määrä.

Uutta kipinää harrastuksiin

Onko sinulla kiinnostava harrastus tai etsitkö uutta kipinää? Harrasteipiirissä voisi vapaasti tulla kerhotoimintaan omasta harrastuksestaan. Tietoa, vinkkejä ja keskustelua sinun kanssasi tulisivat jakamaan myös kutsutut vierailijat.

Tapaamiset järjestetään Iiriksessä Helsingin aluetoimiston aulassa 4. kerroksessa klo 10–11.30. Marjanientie 74, Helsinki. Ehdotuksina olisivat muun muassa to 13.5. matkailu ja Japanin kulttuuri, to 13.6. avaruus: kuu ja Apollo-ohjelma, to 15.8. mökkeily ja erävaellus, to 12.9. pimeässä näkyväksi ja liikenneturvallisuus. Mukaan voivat osallistua kaikki aiheista kiinnostuneet. Harrastuksesi voi olla mikä tahansa, vaikkapa vitsien kerronta, tankotanssi tai ekologinen ruoanlaitto.

Yhteydenotot: sanna.nuutinen@kuurosokeat.fi tai 044 7380191.

◆ Tapahtumat

Keilaleiri

Kuurosokeat Keilailijat (KSK) -kerho järjestää keilaleirin, jonne jokainen on tervetullut. Leiri pidetään 2.4.–4.4. Kuortaneen Urheiluopistolla. Vetäjät Esko Jäntti ja Piritta Maja.

Kerhon vuosikokous pidetään ti 2.4. klo 18.30 alkaen. Tiistaina mahdollisuus hierontaan pientä maksua vastaan. Ilmoita etukäteen hierontaan osallistumisesta.

Leirin hinta 134 euroa (täysihoitomaksu 67 e/vrk) + matkat. Maksut maksetaan Kuortaneen Urheiluopistolle saapumisen yhteydessä. Tarkempi ohjelma ilmoittautuneille. Bussi ti 2.4. klo 14.05 Seinäjoen asemalta. Paluu bussilla Kuortaneen Urheiluopistolta Seinäjoelle to 4.4. kello 15.30–16.10.

Ilmoittautumiset pe 8.3. mennessä: esko.jantti@pp2.inet.fi. Lisätiedot myös 0400 646 436.

Viittomakieliset alueelliset foorumit maaliskuussa

Suomen Kuurosokeat ry, Kuurojen Palvelusäätiö ja Kuurojen Liitto järjestävät keväällä viisi viittomakielistä alueellista foorumia. Niiden tavoitteena on rohkaista viittomakielisiä osallistumaan ja vaikuttamaan tulevaan sote- ja maakunt uudistukseen sekä saamaan tietoa uudistuksista.

Tilaisuuksien pääteemat ovat kielelliset oikeudet sekä osaamiskeskusmalli ja viittomakieliset palvelut. Alustuspuheenvuorot teemoista pitävät Kuurojen Liiton edunvalvonnan työntekijät. Lisäksi paikalle on

kutsuttu sote- ja maakuntauudistuksen valmistelijoita ja kansanedustajaehdokkaita. Tarkempi ohjelma julkaistaan lähempänä tapahtumia.

15.3. Helsinki, Valkea talo, auditorio, Ilkantie 4, Helsinki

29.3. Turku, Turun Kuurojenyhdistys, Läntinen Pitkäkatu 35, 3. krs

Tilaisuudet ovat avoinna kaikille ja niissä on kahvitarjoilu. Ilmoittaudu mukaan Suomen Kuurosokeat ry:n verkkosivujen etusivulla olevan tapahtumamainoksen kautta.

Ilmoittautumiseen voit kysyä apua myös Suomen Kuurosokeat ry:n palveluasiantuntijoilta.

Euroopan Kuurosokeiden Liiton tapahtuma Unkarissa

Budapestissa järjestetään 4.–6.6. kuudes Euroopan Kuurosokeiden Liiton yleiskokous, kolmas kuurosokeiden naisten foorumi ja toinen kuurosokeiden nuorten foorumi. Lisäksi juhliitaan Unkarin kuurosokeiden yhdistyksen 25-vuotissyntymäpäivää. Tapahtumapaikkana on Danubius hotel Flamenco lähellä Budapestin keskustaa.

Saapuminen Budapestiin on maanantaina 3.6. tai tiistai-aamuna. Ohjelma alkaa tiistaina kello 13. Tarkempi aikataulu julkaistaan myöhemmin.

Hinta:

tiistai 4.6. / 30 euroa/henkilö
keskiviikko 5.6. / 60 euroa/henkilö, sisältää lounaan

torstai 6.6. / 50 euroa/henkilö, sisältää lounaan

Kaikki kolme päivää 140 euroa/henkilö.

Korjaus aikaisempaan ilmoitukseen: hinta sisältää osallistumisen tapahtumaan. Osallistumismaksu kattaa kahvitauot ja materiaalit tilaisuudessa. Viides ja kuudes päivä tarjottavat lounaat sisältyvät osallistujahintaan. Muut ateriat maksaa osallistuja itse.

Maksu tilisiirtona suoraan Unkarin kuurosokeiden yhdistyksen tilille:
IBAN: HU52 1040 9015 9011 7325 0000 0000

SWIFT: OKHBHUHB

Viitteeksi EDbU2019 ja osallistujan nimi.

Rekisteröityminen ja maksu on suoritettava 10.3.2019 mennessä. Rekisteröityminen astuu voimaan osallistumismaksun suorittamisen jälkeen. Vahvistus lähetetään sähköpostitse.

Majoitus

Paikka: Danubius Hotel Flamenco.
Osoite: 3-7. Tas vezér utca, 1113 Budapest, Unkari.

Hotellihuoneiden hinnat
economy huone 1 henkilölle: 75 euroa /yö/huone

economy huone 2 henkilölle: 85 euroa /yö/huone

normaali huone 1 henkilölle: 85 euroa /yö/huone

normaali huone 2 henkilölle: 95 euroa/yö/huone

normaali huone 3 henkilölle: 110 euroa/yö (rajoitetusti tarjolla)

Aamiainen, ilmainen WiFi ja verot kuuluvat majoituksen hintaan. Hotellimajoitus ei kuulu osallistumismaksuun. Osallistujien pitää itse varata ja maksaa hotellihuone. Kuljetuksia lentokentältä ei ole järjestetty. Taksi kannattaa ottaa lentokentältä, hotellille pääsee hyvin myös julkisilla.

Peruutukset tulee tehdä sekä järjestäjälle että hotelliin. Mitä aiemmin peruuttaa, sen isomman summan saa takaisin. Peruutus hotelliin tehdään hotellin omien käytäntöjen mukaisesti. Tapahtumajärjestäjä Tamas Ganglille lähetetään allekirjoitettu kirje osoitteeseen gangltamas@gmail.com. Häneltä saa myös lisätietoja englanniksi.

Tapahtumaan ja hotelliin ilmoittautumiset Suomen Kuurosokeat ry:n verkkosivuilla olevan tapahtumailmoituksen kautta.

Suomen Kuurosokeat ry:n asiak-

kaat voivat käyttää ilmoittautuessaan apunaan myös yhdistyksen palveluasiantuntijoita.

◆ Tampereen Toimintapäivät

Opintopiirit järjestetään keväällä Kuurosokeiden Toimintakeskuksella, työtila Lintuaurassa. Osoite Insinöörinkatu 10, Tampere.

Opintopiirit

Tiistaisin savityöpiiri klo 9–11.30.

Keskiviikkoisin taidepiiri klo 9–11.30.

Keskiviikkoisin kudontapiiri klo 9–11.30.

Keskiviikkoisin uutispiiri klo 18–19.30.

Torstaisin käsityöpiiri klo 13–15.30.

Torstaisin perinne- ja sukututkimuspiiri viittomakielisille klo 13–15

Perjantaisin perjantaipaja klo 12.30–15

Viikko 9 (25.2.–1.3.) Piirit talvilomalla. Torstaina 28.2. ravintolailta Ravintola Puistossa klo 16.00–18.30.

Lisätiedot: heidi.mansikkala@kuurosokeat.fi ja 040 5884208.

◆ Helsingin viriketoiminta

Tutustuminen kauppakeskus Rediin

Ke 6.3. klo 11.30–16 Kalasatama. Kokoontuminen klo 11.30 Iiriksen pääovella, Marjaniementie 74, Helsinki. Lähdemme yhdessä metrolla Kalasatamaan. Katsellaan paikkoja ja käydään kahvilassa. Paikalla ei ole yleistulkkia.

Ilmoittaudu Anitalle viimeistään ma 4.3.

Laskiaisrieha

To 7.3. klo 9–11 Paloheinä. Pakilantie 124, Helsinki. Ohjelmassa mäenlaskua ja muuta talvista ulkoilua säätilanteen mukaan. Mukaan pulkka, liukuri ja/tai rattikelkka, jos sinulla sellainen on. Mäenlaskun jälkeen siirrymme Iirikseen bussilla, jos omaa kyytiä ei ole. Iiriksessä ruokailu tai omat eväät halutessa. Aluetoimistolla tarjolla klo 12.30 osallistujille laskiaispulla ja kaakao/kahvi/tee. Halutessasi voit jatkaa kuntosalille ja vesijumppaan. Mukana ohjaajat Jaana Marttila ja Anita Palo. Paikalla ei ole yleistulkkia.

Ilmoittaudu Anitalle viimeistään ma 4.3.

Kuntopiiri

To 7.3, 14.3, 21.3, 28.3. klo 13–16 Iiris, 2. kerros, Marjaniementie 74, Helsinki. Ohjaajana Jaana Martti-

la. Kuntosalissa kuntoharjoittelua, uima-allasosastolla vesijumppaa (kello 14.30), uintia ja saunomista. Paikalla kaksi yleistulkkia. Oma pyyhe mukaan. Huom! Pukuhuoneiden ja kuntosalin ovet aukeavat klo 13.

Venäjäläinen ravintola Saslik

Ke 13.3. klo 16–20. Neitsytpolku 12, Helsinki. Tule mukaan maistamaan venäläistä ruokaa. Uusia makuelämyksiä. Mukavaa yhdessä oloa. Ruokailut ym. omakustanteiset. Paikalla ei ole yleistulkkia.

Ilmoittaudu Anitalle viimeistään ke 6.3.

Pannu kuumana

To 21.3. klo 10–12 Iiris, Suomen Kuurosokeat ry:n Helsingin aluetoimistolla, 4. kerros. Yhdessäoloa, keskustelua ja kahvittelua. Mukana virikeohjaaja Anita Palo ja palveluasiantuntija Heli Lappalainen. Kahvitarjoilu (1 e). Paikalla ei ole yleistulkkia. Voit halutessasi jatkaa klo 13 kuntopiiriin.

Kommunikaatiopiiri

Ke 27.3. klo 13–16 Iiriksen pääaula, 3. kerros. HUMAKin tulkkiopiskelijat järjestävät toimintapäivän, jossa opastusharjoituksia ja kuvailua. Tutustumista Herttoniemen kartanon lähimaastoon säävarauksella. Tule mukaan tulkin tai ystävän kanssa.

Emme mene sisätiloihin Kartanoon. Kokoontuminen Iiriksessä. Metrolla klo 13 Herttoniemeen. Kannattaa varata omat bussikortit mukaan. Paluu Iirikseen klo 16 mennessä. Jos sää huono, olemme Suomen Kuurosokeat ry:n Helsingin aluetoimiston aulassa. Paikalla ei ole yleistulkkia. Kahvitarjoilu, jos olemme Iiriksessä.

Ilmoittaudu viimeistään ke 20.3. Anitalle: anita.palo@kuurosokeat.fi, tekstiviestit / WhatsApp 040 8377896 tai kommunikaatiotyöntekijä Sanna Nuutiselle: sanna.nuutinen@kuurosokeat.fi ja 044 7380191.

◆ Päivyri

27.2.–6.3. Harvinaisten tietotoriviikko (Harvinaiset-verkosto)
3.3. Laskiaissunnuntai
5.3. Laskiaistiistai
20.3. Kevätpäiväntasaus
31.3. Kesäaika alkaa

◆ Muut asiat

Tuntosarven maaliskuun ilmoitukset

Ilmoitukset lehteen 1.3. Klo 12 mennessä viestinta@kuurosokeat.fi.

Anitan tervehdys

Kiitos! Muistitte ihanasti minua, ylen määrin ajattelitte. Siinä kiitoksen sanelen, ilon kannan kaunihimman.

Lämpimät kiitokset Suomen Kuurosokeat ry:lle, Helsingin aluetoimiston ja Tampereen keskustoimiston kollegoille ja asiakkaille sekä kaikille muille 50-vuotissyntymäpäivääni muistaneille. Kiitos myös ihanista lahjoista! Anita Palo. ◆

Anita kiittää onnittelijoita. Kuva: Anita Palon kuva-arkisto.